

Opleiding Bovendonk

Priester- en Diakenopleiding Bovendonk, Hofstraat 8, 4741 AK Hoeven

Foto Wilbert Maximus

Op vrijdag 27 augustus zijn we begonnen aan een nieuw studiejaar. Hoewel we dit jaar helaas geen nieuwe studenten mochten begroeten, waren er op andere gebieden toch een aantal veranderingen.

Zo gingen we van start met het nieuwe curriculum en werd STAP, een online studentenplatform, geïntroduceerd. Martine van Bouwdijk, de studieprefect, zal hierover in deze nieuwsbrief meer vertellen. Pater Bart Beckers SJ werd geestelijk directeur, een functie in de tweede lijn. Hij draagt in samenspraak met de staf zorg voor het geheel van de geestelijke vorming van de studenten en onderhoudt de contacten met hun spirituaals in de eigen bisdommen.

Tenslotte mocht ik beginnen als nieuwe rector van Bovendonk. Ik mag dat combineren met het rectoraat van het Ariënsinstituut, de priesteropleiding van het Aartsbisdom Utrecht. Dit dubbelrectoraat is een logische stap in een proces waarin we kijken naar intensievere samenwerking tussen de opleidingen van de verschillende bisdommen. Het aantal priesterkandidaten in ons land wordt steeds minder en in de meeste seminaries en vormingshuizen wonen kleine groepjes studenten.

Dat is een aanslag op de beschikbare mensen en middelen, maar het is vooral niet goed voor de studenten zelf. Voor een goede en vruchtbare vorming zijn grotere groepen nodig, waarin studenten zich kunnen ontwikkelen tot mannen van de gemeenschap. Bovendien zorgen dergelijke grotere groepen voor een opleidingstraject dat aantrekkelijk en wervend is voor mensen die zich geroepen weten tot het priesterschap of het diaconaat. Zoeken naar samenwerking is een spannende en intensieve uitdaging. Het vergt veel openheid en bereidheid van alle betrokkenen, maar het is de hoogste tijd om zulke stappen te zetten in het belang van de toekomst van de Kerk in Nederland.

Een tijd dus van hoopvol verwachten en uitzien naar wat komen gaat! Zoals we dat ook doen in deze adventstijd ter voorbereiding op het Kerstfeest. Mede namens de studenten en de overige stafleden wil ik u hartelijk danken voor uw betrokkenheid en gebed in het afgelopen jaar en u een zalig Kerstmis en veel zegen voor 2022 toewensen!

Rector Patrick Kuipers

Stage Arno Aardoom

Priesterstudent Bisdom Rotterdam

'Je mag in je handjes knijpen dat je stage mag lopen in deze federatie' waren de woorden van de rector van Vronesteyn toen hij mij informeerde over mijn stageplaats.

Zelf was hij vele jaren pastoor geweest in het gebied en hij kende het gebied goed. Het was en is hem dierbaar en weggaan deed destijds pijn. Uit de nadere toelichting van de rector bleek al snel dat verbinding, gemeenschapszin, omzien naar elkaar en aandacht voor traditie en gebruiken kenmerkend waren (in ieder geval in zijn tijd) en dat hij dit altijd enorm heeft gewaardeerd. Mijn interesse was dan ook gelijk gewekt. Zou dit nog steeds zo zijn en hoe zou het verschillen met de stadskerk in Dordrecht die ik de laatste jaren gewend was. Misschien zou het meer aansluiten bij de kerk van mijn jeugd in het voormalig dorp Dubbeldam.

God weet dat loslaten niet mijn sterkste kant is en het veilige, vertrouwde Dordrecht en de werkgever waar ik 20 jaar gewerkt heb inruilen voor een nieuwe woon en werkomgeving is voor mij een megastap.

Maar God helpt mij en ik werd mij dat weer heel erg bewust tijdens de Lectio Divina-bijeenkomst in mijn stageparochie waarbij wij lezen uit het Marcusevangelie over de blinde Bartimeüs. *Heb goede moed, Sta op. Hij roept u* (Mc 10, 49).

Hij roept mij, gedragen en bemoedigd door mensen. Net als de blinde, nodigt Hij mij uit, mijn zekerheid (voor de blinde zijn mantel) af te gooien en al tastend een stap te zetten in het onbekende. Het oude waar ik 'goed' en kundig in was achter mij laten en echt weer leerling, stagiair zijn.

En zo heb ik de stap gezet. Baan opgezegd, verhuizen naar Voorburg, afscheid nemen van thuisparochie en het avontuur aangaan. En God helpt. Een rector die veel van het gebied weet en advies geeft, medestudenten die hun ervaringen delen, een mooi landelijk gebied dat veel weg heeft van de polders waar ik zelf ben opgegroeid, een enthousiast pastoraal team, met heel diverse persoonlijkheden/stijlen waar ik veel van kan leren met enkele pastores die ik zelfs al ken, en een heel warme ontvangst op alle locaties die ik mocht bezoeken.

Hoewel het verwerken van zoveel nieuwe indrukken behoorlijk wat energie en tijd kost verliep de verkenning van mijn stageparochie hierdoor eigenlijk heel soepel. Niet dat ik nu alles en iedereen al gezien heb. Nee verre van. Met 10 parochiekernen, 12 kerkgebouwen en tal van activiteiten is er nog veel meer te ontdekken, maar het is fijn dat mijn eerste maanden stage zo'n mooie ontdekkingstocht zijn geworden en veel plekken en gezichten steeds meer vertrouwd raken. Een goede en mooie basis om veel te kunnen leren.

Arno Aardoom

Ronald Dongor

Diakenstudent voor bisdom Paramaribo

Mijn naam is Ronald Dongor. Ik ben in Suriname geboren uit een groot RK gezin.

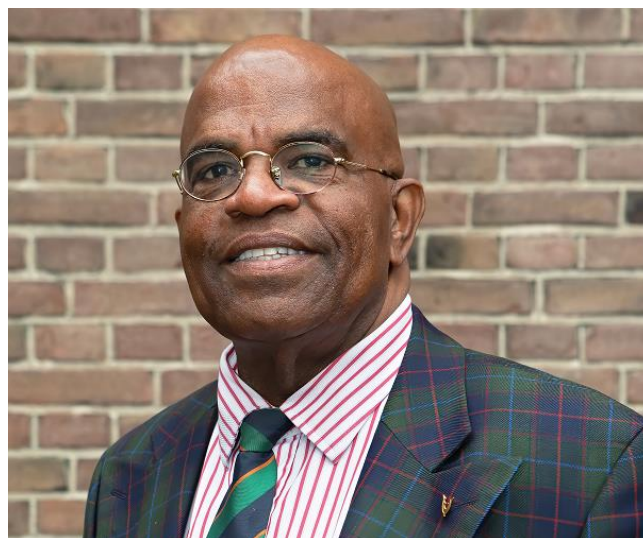
Ik ben beroepsmilitair geweest. Na mijn opleiding aan de Koninklijke Militaire Academie in Breda in Suriname actief geweest als militaire politieofficier. Vanwege de staatsgreep van Bouterse – na maanden gevangenschap en geestelijke marteling – weer terug in Nederland. Begonnen bij de Koninklijke Marechaussee, en na 32 Jaar als kolonel met pensioen. Ik heb verschillende keren ernstige oorlogssituaties meegemaakt in Bosnië. Moorden, geweld en martelingen. Zelf heb ik het ook aan den lijve ondervonden. Als Nederlands officier in dienst van de Verenigde Naties gegijzeld met bedreigingen het leven te benemen.

Ik voel mij gelukkig en vrij. Als geen ander weet ik dat God me beschermd heeft en mij heeft doen overleven. Ik voel mij mede vanwege mijn geloof, juist hierom geroepen om diaken te worden. Ik voel het ook als een opdracht. Ik wil iets teruggeven en het Woord verkondigen. Zeker ook aan de medemens die minder kansen krijgt in deze samenleving. Geloof betekent voor mij menselijk contact en nabijheid. Geloven heeft zich bij mij op jeugdige leeftijd ontwikkeld. Het geloof is mij met name door mijn moeder en twee oma's met de "papepel" ingegoten. Net als de H. Monica, de moeder van de H. Augustinus.

Met veel overtuiging volg ik sinds vorig jaar - dankzij het bisdom Paramaribo en de diaconale medewerking van het bisdom Breda, de vorming en opleiding tot diaken in Bovendonk. Mijn vrouw en kinderen bedank ik dat ze achter mijn keuze staan. Ze moeten mij vele weekenden missen.

Wat is mijn hartverlangen mocht ik gewijd worden tot diaken?

Eerst wil ik u meenemen naar mijn geliefd geboorteland Suriname en daarna naar Amsterdam bij het RK pastoraat voor de Surinamers.

Suriname, van 1667 tot aan het statuut van 1954 een kolonie van Nederland en daarna een land binnen het Koninkrijk tot de onafhankelijkheid van 1975. De Surinaamse bevolking bestaat uit diverse etnische groepen (Afro-Surinamers, Hindoestanen, Javanen, Inheemsen (Indianen), Chinezen, Brazilianen etc.) waarvan er geen één (1) een absolute meerderheid vormt.

De voer- en officiële taal is het Nederlands, terwijl ook het "Sranantongo" – welke door alle inwoners gesproken wordt – belangrijk is. In 2020 was het aantal inwoners 609.569.

Religie: Christendom 48,4%, Hindoeïsme 22,3%, Islam 13,8%, geen religie of onbekend 10,7, traditionele en andere religies 4,7%.

De Katholieke kerk in Suriname bestaat uit een enkel bisdom, het Bisdom Paramaribo. Het bisdom Paramaribo maakt deel uit van de kerkprovincie Port of Spain op Trinidad en Tobago. Op 11 november 2015 werd Mgr. Karel Choennie – als tweede man¹ van Surinaamse afkomst - benoemd tot bisschop van Paramaribo. Zijn wijding tot bisschop vond plaats in de H.H. Petrus en Paulus Kathedrale Basiliek op 24 januari 2016.

Na de volkstelling van 2012 wonen er 117.261 katholieken in Suriname (21,6% van de bevolking).

Menselijk contact en nabijheid

Het katholicisme komt het vaakst voor onder inheemsen (56%), gemengden (43%), creolen (Afro-Surinamers) (64%), boeroes (voormalig geëmigreerde autochtone Nederlanders) (35%), Chinezen (14%), Javaanse Surinamers (5%), Hindoestanen (2%) en Brazilianen (onbekend).

Iets over de groeiende RK gelovige Afro-Surinaamse populatie in de binnenlanden van Suriname. De katholieke kerk in het bosland van Suriname wordt gekenmerkt door een veelheid van dorpen, die vaak vrij ver uit elkaar liggen langs de rivieren en kreek op grote afstand van het dichter bevolkte kustgebied.

Pastorale bediening in dit uitgestrekt gebied – vele malen groter dan het grondgebied van Nederland – geschiedt door slechts 3 fulltime boslandpater. Het verheugende en verrassende is dat het aantal katholieken in het bosland groeit en er nog steeds nieuwe kerken bijgebouwd worden. Wat is het geheim van deze wonderlijke ontwikkeling? Dit geheim – aldus een zeer bekende bosland pater Toon – heet lokale pastorale leiders. 85 dappere mannen en vrouwen die zich pro deo inzetten voor de instandhouding en de groei van eigen lokale geloofsgemeenschappen en die het als hun roeping zien om Gods woord en dus Gods nabijheid te brengen aan hun medemens in het verre of nabije bosland.

Heel graag zou ik in de toekomst – enige maanden per jaar - mij als diaken willen inzetten voor het bisdom Paramaribo in Suriname.

In de periode dat ik in Nederland ben hoop ik dienstbaar te zijn bij het RK pastoraat voor Surinamers in Amsterdam.

Een pastoraat dat al 56 jaar bestaat als categoriale gemeenschap.

De kerkpopulatie groeide aanzienlijk en is niet alleen gebonden aan Amsterdam. De mensen komen uit Den Haag, Tilburg, Utrecht, Hoorn, Purmerend, Almere, Amersfoort etc.etc.

De viering wordt ook bezocht door Surinaamse vakantiegangers en Surinamers die woonachtig zijn op de Nederlandse Antillen. De Surinamers zijn met golven naar Nederland gekomen.

Na het statuut van 1954 werd Suriname deel van het Koninkrijk der Nederlanden. Daarna na de onafhankelijkheid van 1975. Vervolgens na de staatsgreep van de sergeanten onder leiding van Bouterse in 1980 en na de decembermoorden van 1982. Ook in de jaren 90 en 2000 verhuisden vele Surinamers naar Nederland vanwege de slechte economische en bestuurlijke situatie.

Als de bisschop van Paramaribo en populaire Surinaamse priesters celebrant zijn, is de kerk tot de laatste bank gevuld.

Het is mijn hartverlangen om mij als toekomstig diaken in te zetten voor dit pastoraat. Het pastoraat investeert voortdurend in het aantrekken van jonge mensen. Dit geschiedt door gebruikmaking van eigentijdse muziek, waaronder Nederlandse, Surinaamse en Engelstalige gospel. Ook van sociale media wordt via hun website intensief gebruik gemaakt.

Tot slot.

Persoonlijke roeping is een enorm rijke werkelijkheid, die wij niet in een keer kunnen bevatten.

Ideeën/opvattingen die ik heb met betrekking tot de vraag wat roeping persoonlijk voor mij betekent zijn onder anderen geroepen worden om dienstbaar te zijn. Er voor je medemens te zijn, zo veel mogelijk bevorderen dat de vrede en de eendracht op basis van rechtvaardigheid tussen de mensen bewaard blijft, pastorale zorg voor zieken, pastorale naastenliefde tonen, klaar staan als er een beroep op je wordt gedaan, opofferingsgezind zijn en bovenal bedienaar worden van sacramentaliën.

En deze opvattingen zijn de grote uitdagingen waartoe ik mij geroepen voel. Met mijn levenservaringen, mensenkennis, getrouwde man, vader, opa, gewezen manager, - leider hoop ik het ambt met de genade van God te mogen gaan vervullen.

Ronald Dongor

Bovendonk gaat digitaal

Studieprefect Martine van Bouwdijk

Primeur op Bovendonk! Vanuit onze ambitie om de opleiding beter te laten aansluiten op de huidige tijd, zijn we een digitale uitdaging aangegaan.

Sinds dit studiejaar werken we met een digitale leeromgeving. Dat is een online systeem, waarop lesmateriaal te vinden is. Bovendien kunnen docenten en studenten via het systeem handig documenten en berichten uitwisselen. Altijd en overal toegang tot lesmateriaal en alles overzichtelijk per vak geordend zijn de eerste voordelen van het gebruik van het systeem. Op den duur zullen we ook andere mogelijkheden op het gebied van administratie en organisatie gaan benutten. Maar zo ver zijn we nog niet.

We waren al enige tijd op zoek naar een dergelijk platform en dankzij de goede contacten met onze zuiderburen zijn we op het spoor gekomen van deze speciaal op kerkelijke opleidingen toegesneden digitale leeromgeving. De bescheiden omvang van onze opleiding maakt dat gangbare systemen al snel oversized zijn en bovendien onbetaalbaar. Ons systeem wordt ook in België op seminaries en vormingscentra gebruikt. Bovendonk is de eerste Nederlandse gebruiker. De eerste ervaringen zijn positief.

Op Bovendonk implementeren we een relatief eenvoudig systeem dat naar verloop van tijd voorzichtig zal worden uitgebouwd naar een platform dat combinaties van traditioneel en online onderwijs kan ondersteunen. Zo'n afwisselend aanbod van leer- en werkvormen heet blended learning. Deze vorm van onderwijs wordt reeds onder meer toegepast in beroepsonderwijs en in het bedrijfsleven.

Het geeft docenten en studenten mogelijkheden om asynchroon, dus op een zelf te bepalen moment op een zelf te bepalen plaats, leeractiviteiten uit te voeren. Voor een deeltijd ambtsopleiding zoals Bovendonk, biedt dit kansen voor een optimale combinatie van werk en studie.

Het toepassen van technologie in het onderwijs vraagt om heroverweging van didactiek en dat is spannend en tegelijkertijd verrijkend. Dit jaar is aan alle docenten gevraagd om een geactualiseerde beschrijving van de modules te maken waarbij, geheel in lijn met het hoger beroepsonderwijs, leerdoelen, lesprogramma en toetsing op elkaar zijn afgestemd. Studenten hebben al gemerkt dat hierdoor niet langer alle vakken afgesloten worden met een schriftelijk tentamen maar dat er meer diversiteit in het toetsprogramma gekomen is. De volgende stap is dat de leerlijnen onder de loep worden genomen. Docenten die vakken verzorgen die in elkaars verlengde liggen, zullen dit jaar van ons een uitnodiging ontvangen voor een afstemmingsoverleg. We kennen leerlijnen op filosofisch en theologisch vlak, maar ook thematisch loopt er een aantal onderwerpen dwars door het curriculum, denk aan de postmoderne samenleving en de missionaire kerk.

Onze intentie is om docenten samen te brengen en met elkaar ervoor te zorgen dat programma's op elkaar aansluiten en dat er sprake is van een logische oplopende lijn met een duidelijke relevantie voor de ambtspraktijk. Zo krijgen wij als staf meer zicht op lesprogramma's en zo kunnen we gezamenlijk bepalen waar in de opleiding onderwijskundige accenten liggen: leren van informatie, leren van feedback en leren van perspectieven. Op basis hiervan kunnen we een afweging maken voor de inzet van middelen en contactmomenten: fysiek of online, synchroon of asynchroon, individueel of in groepsverband. Het invoeren van een digitale leeromgeving is voor ons een manier om het onderwijs op Bovendonk te professionaliseren en te moderniseren. We doen dat in samenspraak met de studiec commissie, docenten en studenten met wie we elk semester evalueren. Het proces van vernieuwing is ingezet. Vastberaden en zorgvuldig willen we hier invulling aan geven in de hoop dat er vele toekomstige generaties studenten er profijt van gaan hebben.

*Martine van Bouwdijk
studieprefect*

Opleidingsberichten

Personalia en opleidingsberichten van Bovendonk

Wijdingen

Op zaterdag 30 oktober jl. heeft kardinaal De Kesel in de Sint Romboutskathedraal te Mechelen (B) Kevin Pluym tot diaken gewijd op weg naar het priesterschap. Het was een mooie en persoonlijke viering in een goed gevulde kathedraal. Kevin was student op Bovendonk van 2016 tot 2021. Wij feliciteren hem van harte en bidden dat het ambt van de dienstbaarheid hem met vreugde mag blijven vervullen, ook als hij straks tot priester gewijd is.

Op zaterdag 13 november werd Sander Verschuur door mgr. Van den Hende tot priester gewijd in de kathedraal van Rotterdam. Sander was student op Bovendonk van 2015 tot 2021 en werd op zondag 9 mei in de kapel van Bovendonk tot diaken gewijd. Ook Sander willen wij van harte feliciteren wensen hem toe dat zijn werk als priester veel vrucht mag dragen. Sinds 1 augustus jl. is hij werkzaam in de H. Theresia van Avilaparochie in Dordrecht e.o.

Overleden

Op 3 oktober 2021 is pater Nico Wesseling osb, na een kort ziekbed, overleden. Hij was verknocht aan de Gregoriaanse zang en maakte later faam als componist in de Nederlandse kerkmuziek. In de beginperiode van de priesteropleiding was hij als docent kerkmuziek aan Bovendonk verbonden. Pater Wesselingh is 93 jaar geworden. We hebben hem in onze gebeden bij de Heer aanbevolen, dat Deze zich over hem mag ontfermen en zijn trouwe dienaar rust en vrede zal schenken.

Dies Natalis

Op zaterdag 23 oktober vierde de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk haar 38^e verjaardag. De studenten en leden van de staf hadden ieder een gast uitgenodigd die zij graag kennis zouden laten maken met de gemeenschap van de PDOB.

Na een feestelijke maaltijd gingen de aanwezigen in kleine groepjes met elkaar in gesprek over een van de vragen van het synodale proces: *Hoe staat het met onze dialoog met mensen die niet gelovig of kerkbetrokken zijn?*

Wat leren wij van hen en wat willen wij dat zij van ons leren? Het bleek maar weer eens hoe belangrijk het is dat de Kerk luistert naar wat mensen bezighoudt, zonder direct met antwoorden te komen. Wij, als leden van de Kerk, kunnen daar ons steentje aan bijdragen. De uitkomst van deze uitwisseling is aan mgr. Liesen, bisschop van Breda, aangeboden als bijdrage voor het 'instrumentum laboris' dat gebruikt wordt bij de voorbereiding van de bisschoppensynode in Rome in 2023.

Roepingenpastoraat en gebedskring

Voor nieuwsberichten betreffende het roepingenpastoraat verwijzen we u graag naar onze website www.roeping.nu met eigentijdse video's die een reële inkijk geven in de weg die leidt naar het priesterschap, diaconaat of het religieuze leven. Voor het gebed om roepingen, kunt u zich aansluiten bij de diocesane gebedskring (T 076 5223444 ochtenden, of [E gebedskringroepingen@bisdombreda.nl](mailto:gebedskringroepingen@bisdombreda.nl)). De eerstvolgende roepingenvesper is op zondag 8 mei 2022 in Oosterhout en begint om 16.30 uur. Vanaf 15.00 uur bent u echter al welkom voor een bijeenkomst. Het programma hiervan wordt later bekend gemaakt. Leden van de diocesane gebedskring krijgen een persoonlijke uitnodiging.

Denkt u ook aan de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk als goed doel? Investeer in de opleiding van priesters en diakens! Uw gift ontvangen wij graag op IBAN NL 93 INGB 0002 5806 80 t.n.v. Stichting PDOB te Breda.

